Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 127. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го ЛИПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JULY 9, 1982 No. 127 VOL. LXXXIX.

МИТРОПОЛИТ СТЕФАН ДЯКУЄ ДЕЛЕҐАТАМ УНС ЗА ЗБІРКУ ФОНДІВ

Філядельфія, Па. — З Українського Католицького Митрополичого Ординаріяту 1-го липня ц.р., вислано листа з підписом Архиєпископа-Митрополита Стефана Сулика до Екзекутиви Українського Народного Союзу з подякою за одержання того ж дня з УНС чека на 8,660 долярів, що їх зібрали делеґати на 30-ій Конвенції на допомогу українцям у Польщі.

Цей грошовий чек — дарунок є дальшим внеском у фонд допомоги українцям у Польщі від УНСоюзового членства. Досі УНСоюз — Головна Канцелярія, Відділи і окремі союзовці, зложили разом на згадану ціль понад 33,000 долярів, і збірка далі продовжується.

Лист закінчується уділенням благословення від Митрополита Стефана для всіх жертводавців.

І. Гарасимяк очолив американську фірму

Блумфілд, Конн. — Активний в українській громаді, зокрема в Пласті, ТУІА та в інших організаціях Іриней Ґарасимяк був призначений на посаду президента та загального завідувача відділу фірми Бенк Билдінґ Іст, що знаходиться в Блумфілді, Конн.

Іриней Гарасимяк

І. Гарасимяк почав працювати у цій фірмі на посаді завідувача архітектурою в 1974 році. На протязі 8-ох років він працював у кількох відділах цієї фірми на різних керівних становищах. Крім його останньої посади архітектурного директора, він був призначений в листопаді минулого року діючим управителем Бенк Билдінґ Іст.

І. Гарасимяк — ґрадуант Прат інституту в Бруклині, Н.Й., в якому він дістав ступені бакалавра і маґістра в архітектурі. Він є членом Американського інституту архітектів, Товариства архітектів Коннектикат та інших установ. Він і його родина є членами УНСоюзу.

Лариса Крупа виступить на Союзівці

Союзівка. — В суботу, 10-го липня ц.р., в щотижневих мистецьких програмах, відбудеться тут вперше фортепіяновий речиталь молодої української піяністки Лариси Крупи.

Лариса Крупа

Л. Крупа вже широко відома українській публіці із своїх численних виступів, з яких останній був на святкуваннях 90-річчя Блаженнішого Патріярха Йосифа в Ню Йорку. Вона осягнула диплом маґістра музики із престижевої Музичної консерваторії Пібоді у Балтиморі 1972 року, а в 1974 році здобула перше місце у музичному конкурсі в Ню Джерзі. Двічі брала участь у літніх музичних фестивалях в Римі та в 1981 році грала як солістка із римською фестивальною оркестрою.

У червні Л.Крупа здобула новий успіх в американських колах, як одна з переможців в Міжнародному конкурсі, що його влаштовує Товариство американських музичних стипендій в Сінсинаті, Огайо.

В ПОЛЬЩІ НАСЕЛЕННЯ СТАВИТЬ СПРОТИВ ВЛАДІ

Варшава, Польща. — Польські дисидентські джерела і речники все ще забороненої профспілки „Солідарність" поінформували закордонних кореспондентів, що спротив населення у Польщі до теперішнього військового режиму, на чолі якого, як відомо, стоїть сам перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії Войцех Ярузельскі, все ще триває і проявляється у різних формах.

Наприклад, офіційні комуністичні видавництва почали тратити в місяці травні і червні масового читача. Польські громадяни прямо перестали виписувати офіційні газети з двох причин: щоб не підтримувати матеріяльно комуністичної преси і виявити тим самим своє незадоволення її поставою до руху спротиву і до вільної профспілки „Солідарність", лідери якої все ще в більшості перебувають у в'язницях чи ізоляційних таборах. Кореспонденти і польські джерела за кордоном повідомляють, що тільки три газети — „Жеч Посполіта", нова відносно газета, яка заступає думку польських консерватистів, „Жолнєж Вольносці", речник міністерства оборони, і „Трибуна Люду" втратили більше як половину своїх передплатників.

Ці інформації пізніше підтвердив заступник прем'єра і головний редактор тижневика „Політика", Мечислав Раковскі, кажучи, що п'ятикратне подорожіння газет лише частинно пояснює загальний всенародний бойкот, „правдоподібно зорганізований ворожими до соціялістичної системи в Польщі силами". Раковскі признається, що польський читач втратив довір'я до засобів масової інформації в Польщі.

В іншій інформації „Солідарности" розповсюдженої на Заході говориться, що військова хунта, як тільки почалися розрухи в Польщі, набрала в ряди поліції багато кримінального елементу і пустила його штурмувати шахти в Катовицях. Тоді, як відомо, згинуло 14 вуглекопів і багато було поранених від куль цих професійних бандитів. Деякі спостерігачі звертають увагу, що цієї практики польські комуністичні речники напевно навчилися від своїх совєтських протекторів, які такі методи стосували у численних концтаборах і напускали кримінальників на політичних в'язнів.

Чимало клопотів має Ярузельскі з польською інтеліґенцією, велика група якої надіслала на його адресу довгий меморандум з критикою політики і поступування у відношенні до народних мас і науки так званої Військової ради національного спасіння. Автори меморандуму домагаються привернення демократичних прав у Польщі. Головою цієї великої групи науковців, журналістів, професорів університетів та інших, є колишній голова асоціяції польських журналістів Стефан Братковскі, а його помічником і активним співробітником виявився Єжи Ярузельскі, рідний брат теперішнього лідера хунти. Тому у Польщі жартома в товаристві говорять, що в родині Ярузельских „трапилася паршива вівця", яка вирішила йти до комунізму власними шляхами. Ім'я Єжи Ярузельського фіґурує першим на протестному меморандумі.

Чимало уваги приділяють партійні теоретики „ідеологічній боротьбі" комуністів проти „Солідарности" і „ворожих до соціялізму сил". На тему „Що повинні знати комуністи про „Солідарність" два польські автори, Збіґнєв Бичковскі і Збіґнєв Єрабковскі, написали навіть брошуру, призначену для партійних лекторів і пропаґандистів.

Почались табори на „Вовчій Тропі"

Іст Четем, Н.Й. (Р.Юзенів). — В суботу, 3-го липня, біля 400 пластунів і пластунок почали таборувати тут на пластовій оселі „Вовча Тропа" в Іст Четемі, Н.Й.

Вже в п'ятницю увечорі приїхали перші автомобілі з таборовиками. Цьогорічні табори відбуваються у ювілейному році Пласту під знаком „Пластова одність і братерство".

Табір новаків називається „Новацька Слава" і має 84 новаків та 14 братчиків. Комендантом є пл. сен. Славко Пришляк, член 1-го куреня ім. Тисовських, бунчужним ст. пл. Олег Данилюк, а писарем — ст. пл. Іван Чировський.

Табір новачок, в якому таборує 94 дівчат, вибрав собі назву „Лев спить тихим сном" (слова з улюбленої новацької пісні). Коменданткою є ст. пл. Леся Слободян, Чортополоха, бунчужною — ст. пл. Христя Гонко, а писарем — ст. пл. Христя Головчак. Сестричок є 14.

Ст. пл. Юрко Білик, ОХ., є комендантом табору юнаків „Лицарська слава", в якому таборує 75 юнаків та 7 впорядників. Бунчужним є ст. пл. Тарас Яримович, а писарем — ст. пл. Ярослав Сось.

Найчисленніший табір — це табір юначок під проводом комендантки пл. сен. Ніни Самокіш, Верховинка. Табір, який називається „Крок вперед" має 16 юначок і 6 впорядниць. Бунчужною є ст. пл. Катя Масник, а писарем є ст. пл. Арета Підвербецька.

Цьогорічні літні табори на „Вовчій Тропі" відзначаться тим, що після довгих років на оселі буде постійний духовний опікун, а саме, ст. пл. о. Андрій Чировський, Ч.К., який перебуватиме тут з дружиною. Отець Чировський сам провів на цій оселі свої новацькі і юнацькі роки.

Адміністратором оселі є пл. сен. Зенон Ушак, Хм., який заявив в першому дні: „Це дійсно важливе, щоб українські діти мали місце серед природи — зійтися та забавлятися. Ми не завжди усвідомлюємо собі, які ми є щасливі під тим оглядом.

(Закінчення на стор. 3)

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУВСЯ ПЕРШИЙ ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР СЕЗОНУ

Д-Р З. МАТКІВСЬКИЙ, З. СНИЛИК І Т. САВЧАК ВИЙШЛИ ПЕРЕМОЖЦЯМИ

Фіналісти і деякі учасники з гостями під час вручення нагород.

Союзівка. — Понад сорок змагунів і змагунок взяли участь у першому тенісовому турнірі на цій оселі УНСоюзу, що його влаштував Карпатський Лещетарський Клюб за мистецтво УСЦАК-Схід під час довгого кінця тижня з нагоди свята Дня Незалежности в суботу, неділю і понеділок, 3-5-го липня. Як відомо, турнір цей пов'язаний з офіційним відкриттям літнього сезону на Союзівці.

В групі чоловіків, в якій стартувало 25 змагунів, перемоги вперше в цьому турнірі добився д-р Зенон Матківський („Чорноморська Січ" Нюарк). В дорозі до фіналів, в яких він переміг Дениса Чорнія (КЛК) висплідом 6 – 0, 6-4, д-р Матківський переміг брата Дениса, Корнила, у чвертьфіналах вислідом 6-3, 4-6, 6-4, та Юрія Вальчука (КЛК) у півфіналах, 6-3, 6-3. У чвертьфіналах Ю. Вальчук замаркував свою першу перемогу над Юрієм Савчаком (УСО „Тризуб" Філядельфія) вислідом 6-3, 6-4.

Сенсацією цієї групи були перемоги 13-літнього Ери-

(Продовження на стор. 3)

АМЕРИКАНЦІ ПЕРЕДБАЧУЮТЬ ЗРІСТ НУКЛЕАРНОЇ СИЛИ СССР

Ню Йорк, Н.Й. — Один із американських фізиків, Вілліям Дейві, з Крайової лябораторії в Лос Алямос, Ню Мексико, передбачує у своїй праці п. наг. „Совєтська енергія і безпека Заходу", що до 2000 року СССР побільшить вдесятеро свою нуклеарну силу, уживаючи електрику та горяч із реакторів у спосіб, який подвоїть їхню видатність. Коли так буде, тоді СССР матиме ще більше газу і нафти для експорту на Захід.

Дейві доказує, що його оцінка збільшення нуклеарної сили Совєтського Союзу є дуже консервативна і що існує можливість ще кращих успіхів совєтської науки в тому напрямі. Тепер СССР має понад 50 нуклеарних реакторів в повній дії чи у будові, подає із точним описом Дейві. В 1980 році СССР мав нуклеарну силу у поємности 14,435 меґаватів. У 2000 році та поємність зросте до 153,000 меґаватів. Дейві вказує також на те, що у СССР зовсім не турбуються небезпекою нуклеарних споруд для здоров'я і будують нуклеарні реактори близько великих міст, не зважаючи на те, що можуть трапитися вибухи із великою загрозою для населення. Будова реакторів біля великих поселень має ту вигоду, що можна практично використати зайву енерґію і оґрівання для індустріяльних цілей.

Дейві звертає увагу, що Захід повинен безумовно розглянути також можливість вжиття невикористаного оґрівання не лише у зв'язку із нуклеарними реакторами, але також у всіх типах електрівень. Студії Дейві доказують, що СССР буде сильним продуцентом нафти та газу і тому треба уважати, щоби західньоевропейські держави не стали зовсім залежні від Совєтського Союзу.

У світі

ВІЙНА У ЕЛЬ САЛЬВАДОРІ МІЖ УРЯДОВИМИ військами і марксистськими партизанами значно поширилась в останньому часі, інформують пресові аґентства і кореспонденти. Спільні військові операції Ель Сальвадору і Гондурасу проти партизанів можуть перетворити спорадичні зудари, які відбувалися досі, у велику громадянську війну із заанґажуванням інших країн по обидвох сторонах. Лідер партизанського руху в Ель Сальвадорі, Едуардо Сольорзано заявив у Мехіко, що участь Гондурасу у війні дає вільну руку визвольному рухові діяти також у тій країні і повністю втягнути її у війну з рухом спротиву, метою якого є повалити теперішню „капіталістичну систему і диктаторське правління в Ель Сальвадорі".

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА УСПІШНУ ПОЇЗДКУ ДАНІЄЛЯ Ортеґи, лідера сандіністів в Нікараґуа до Совєтського Союзу і зустрічі там з Леонідом Брежнєвим й іншими совєтськими високими чинниками, політична, а також економічна ситуація в Нікараґуа значно погіршилася в останньому часі. На це склалось багато причин, а найголовніші з них це брак технології для ведення модерної господарки, бойкотування дуже часто відкрите, власного населення проти заряджень уряду, страх перед зовнішньою аґресією, в тому випадку проти ЗСА. У зв'язку з цим керівники Нікараґуа поспішно зброяться, а тим самим щораз глибше узалежнюють себе від їхніх протекторів, головно від Москви і Гавани.

УРЯД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ОФІЦІЙНО ПОВІДОМИВ, що у битвах за відзискання Фалькляндських островів загинуло 255 британських вояків, а 777 були пораненими. Відповідаючи на запитання парляментаристів, речник міністерства оборони заявив, що британський уряд не має повної статистики про втрати арґентинців у цій війні. Від бомб і гарматних стрілен загинуло на Фальклядських островах також 18 цивільних осіб, а кількадесять зазнали поранень.

ТУРЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАСУДИВ МАЙЖЕ НА ТРИ місяці в'язниці колишнього турецького прем'єр-міністра Булента Ечевіта за те, що він дав інтерв'ю кореспондентові німецького журналу „Дер Шпіґель" і західньонімецької радіовисильні „Дойче Веллє", у яких він нібито дискредитував політику теперішньої військової хунти, яка, до речі, забороняє колишнім політичним діячам складати політичні заяви про відносини у Туреччині. В журналі „Дер Шпіґель" Ечевіт критично висловився про ролю турецької армії у політичному житті. На його думку армія повинна підлягати цивільному, обраному вільними голосами, урядові і не мішатися до політичних справ країни.

БІЛЯ 90 ОСІБ ПРАВДОПОДІБНО ЗАГИНУЛИ У летунській катастрофі біля Москви. Пасажирський літак совєтської лінії Аерофлот загорівся в повітрі зараз таки після вилету з летовища Шереметєво і всі пасажири та обслуга літака загинули. Літак летів з Москви до Західньої Африки, тому на покладі корабля було найбільше африканців, які їхали до Сенеґалю і Сієра Леоне. Західні кореспонденти не отримали від совєтських чинників жадних докладних інформацій про цю катастрофу бо летунські випадки все ще залишаються „державною таємницею" у Совєтському Союзі. Також африканські країни не отримали ще досі з Москви інформацій про долю їхніх громадян, які знаходились на літаку. Тип літака Ільюшін-62 вже в минулому мав великі летунські аварії, але совєтські чинники все одно його вживають в системі Аерофлоту.

ПОНАД 60 ОСІБ ЗАЗНАЛИ ПОРАНЕННЯ, З ТОГО 28 осіб були перевезені у тяжкому стані до шпиталів після того, як швидкий поїзд, ідучи з Ростоку до Східнього Берліну, вилетів із шин і кілька вагонів, разом з електричним двигуном, полетіли з рейок у невелику долину. Пресове аґентство Східньої Німеччини повідомило, що державні чинники перевіряють причину катастрофи.

МОСКВА, ЯКА АКТИВНО ПІДТРИМУЄ пацифістичні рухи на Заході, особливо ті, які нібиток змагаються за „мир і роззброєння", в СССР переслідує членів таких груп, звільняє їх з праць, погрожує арештом, або тримає під наглядом аґентів КҐБ. Кореспондент газета „Ню Йорк Таймс" Джан Ф. Бирнс, пише у числі з 7-го липня ц.р., що совєтські поліційні чинники продовжують переслідувати створену місяць тому маленьку групу „прихильників миру" і противників дальшого збросння та примушують їх зрікатися зі своєї запляновавої діяльности, погрожуючи звільненням з праці, що у совєтському випадку, може закінчитися катастрофою для людини. Совєтськіл чинники вживають також інші способи для припинення діяльности цієї групи. Вони обіцяють їм і членам їхніх родин виїздну візу за кордон. Двом членам цієї групи, Міхаїлові і Людмилі Островським, яким раніше відмовляли візи, вже дали дозвіл на поїздку за кордон, іншим покищо тільки обіцяють.

ІСНУЄ МОЖЛИВІСТЬ ЕВАКУАЦІЇ ПВО

Єрусалим, Ізраїль. — Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Беґін категорично відкинув плян Ясіра Арафата, лідера Палестинської Визвольної Орґанізації, який у принципі погоджується, щоб американські вояки асистували при евакуації військових частин ПВО із західньої частини Бейруту, але його бажанням є, щоб обидва уряди — З'єднані Стейти Америки й Ізраїля — погодилися на відтягнення приблизно 6,000 вояків сушею у долину Бекаа, а не, як було первісно передбачено, кораблями до іншої арабської країни.

Ізраїльтяни слушно побоюються, що Я.Арафат плянує сполучитися з військовими частинами Сирії, які якраз сконцентрували свої сили у згаданій долині і, якщо б йому вдалося, повести чергову атаку на ізраїльські частини. Риск у цьому випадку полягає також у тому, що в боях могла б загинути також частина американських допоміжних вояків, що у свою чергу могло б продовжити війну в Ливані.

Адміністрація президента Роналда Реґена настоює на своєму ранішому пляні висилки до західнього Бейруту американського військового контиґенту для допомоги при евакуації ПВО, бо, на думку речників Уряду ЗСА, без такої допомоги і нагляду евакуація є неможлива.

Ворожнеча між воюючими сторонами є надто велика і Уряд ЗСА побоюється, що без охорони невтральних військ може дійти до нових боїв. Президент Р.Реґен і його найближчі співробітники погоджуються з думкою, що ситуація в Ливані увійшла в дуже небезпечну стадію. Спеціяльний висланик Уряду ЗСА на Близький Схід Филип Габіб і колишній ливанський прем'єр-міністер Себ Салям, головний посередник між Габібом і ПВО, однозгідно заявили кореспондентам, що для полагодження цієї скомплікованої справи вони потребуватимуть дещо більше часу, як раніше передбачалося.

Ізраїльський уряд відкинув також вимогу ПВО залишити у Бейруті своє бюро і долучити декілька військових груп ПВО до реґулярної ливанської армії. „Наше становище залишається незмінним, — заявив прем'єр М. Беґін, — бо ми не розглядаємо іншого пляну крім тотального залишення ПВО Ливану". Він додав у розмові з журналістами, що „терористи не є у становищі диктувати передумови чи ставити вимоги". Знову ж Арафат назвав американський плян дуже нереальним, якщо президент думає, що 1,600 американських вояків можуть дати собі раду з евакуацією великої армійської одиниці, яка начисляє, разом з допоміжними силами, майже 8,000 осіб. Однак публічну заяву Арафата уважають тільки камуфляжем.

Проти американського пляну висилки вояків на Близький Схід, зглядно до Бейруту, гостро висловився Л.І. Брежнєв та інші совєтські речники, які навіть заявляють, що СССР буде змушений зайняти до такого потягнення американців своє становище.

В Америці

ПРОПОЗИЦІЯ НА УПРОЩЕННЯ ПРИБУТКОВОГО податку подобається президентові Роналдові Реґенові і він уважає, що вона гідна розгляду. Ця упрощена форма мала б заступити теперішню та бути обов'язковою для всіх американців, що платять прибутковий податок.

АМЕРИКАНСЬКІ ВЧИТЕЛІ, ЗІБРАНІ У Каліфорнії на річній конвенції, гостро протестували проти політики Роналда Реґена і його збільшення видатків на військові цілі. В часі своїх нарад вчителі критикували зменшення допомоги на публічне навчання і переважаючою кількістю голосів підтримали резолюцію про здержання виробу нуклеарної зброї.

ЧИСЛО ЗЛОЧИНІВ У МІСТІ НЮ ЙОРКУ зменшилося на 8,2 відсотка у чотирьох перших місяцях 1982 року. Посадник міста Едвард Кач і директор поліції Роберт МекҐваєр уважають, що причиною зменшення злочинів є до певної міри більша кількість поліції та гостріша акція для закону про зброю. Посадник подав цю позитивну зміну до відома на окремій пресовій конференції.

В ЧИКАҐО ЗАКІНЧИЛИ ІНВЕСТИҐАЦІЮ ПРОТИ помершого вже кардинала Джано Коді, який здогадно мав ужити тисячі долярів з церковних фондів на особисті цілі. Замкнення цього слідства уважають доказом того, що закиди проти померлого кардинала були безпідставні. Загально думають, що ці закиди, які були пов'язані із особою Гелен Вілсон, далекою родичкою і довголітньою приятелькою покійного, були у великій мірі причиною його смертельної серцевої атаки.

НАЙБІЛЬШЕ ВПЛИВОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ католицький владика у Ватикані — архиєпископ Пол Марцінкус, який від 1969 року є директором Ватиканського банку, стоїть під закидом обману, і Папа Іван Павло II розглядає можливість дати цей банк під нагляд ватиканського державного секретаріяту. Архиєпископ Марцінкус, уродженець Чикаґо, втішався досі великим довір'ям Папи та, крім своєї важливої позиції завідувача майном Ватикану, він часто організовував поїздки Папи по світу, був у його особистій охороні та рівночасно був також адміністратором цілої ватиканської держави. Помимо такого впливового становища архиєпископ Марцінкус мав своїх критиків, особливо через його зв'язки із сицілійським банкіром М.Сіндоною, який був засуджений на 25 років в'язниці у зв'язку з банкрутством Френклін банку в Ню Йорку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

ЧИ ТПН ВТРАТИВ ПОПУЛЯРНІСТЬ?

У тижні між 18 а 24-им липня знову, як щороку, відзначується в ЗСА Тиждень Поневолених Націй. Це вже 23-ий рік підряд третій тиждень липня призначений для вшанування тих народів і їхніх борців, які не коряться гнітові тоталітарного комунізму.

Публічне визнання Тижня Поневолених Націй було проголошене оригінально 17-го липня 1959 року Конґресом ЗСА і воно відоме під законом 86-90, що його підписав урочисто президент Двайт Айзенгавер.

Зміст закону був ясний і недвозначний. Двадцять два неросійські народи, усі із своєю окремішною історією, культурою і національною традицією — стоять тепер під владою комуністичної Росії і змушені бути лише частиною Совєтського Союзу. Американський нарід, що завжди стоїть на сторожі свободи кожної людини, тим законом ще раз доказав зрозуміння для стремлінь усіх народів, що перебувають під чужим ярмом. Тому, згідно із рішенням Конґресу ЗСА, немає ніяких перешкод, щоби цей Тиждень Поневолених Націй був сильним протестом поневолених народів і кожного року пригадував цілому вільному світові про незавидну долю мільйонів людей, що сьогодні живуть у границях СССР, або під совєтським безпосереднім впливом. Ба, щобільше, число поневолених Москвою народів з роками збільшилося новими членами, як народи Далекого Сходу, Камбоджі, Південного В'єтнаму, Ляосу, а останньо Афганістану.

Не зважаючи на те, що ані число поневолених народів, ані причина їхніх протестів ніяк не змінилися, в останніх роках популярність Тижня Поневолених Націй немов би меншала. Де шукати причини того? Чи тут вина національних груп, що підпадають під ту категорію, чи просто кожнорічні відзначування зробили його вже не так „модним", як було воно у перших роках?

Можливо, що тут вина і у способі відзначування, який мусить бути силою факту подібний кожного року. Звичайно це маніфестаційні зібрання, марші з відповідною пропаґандивною програмою, які відбуваються у більших містах Америки, а головно у Вашінґтоні, де має осідок Комітет Поневолених Націй. Такі імпрези мусять мати клич, який захопив би маси та спонукав до маніфестацій у літню пору, коли більшість людей виїжджає на вакації чи до них готується.

В цьому році таким застриком для протесту широких мас проти поневолення повинна бути дальша експансія російського імперіялізму, події в Польщі та загострення відносин поміж ЗСА і СССР. Для українців цьогорічне святкування Тижня Поневолених Націй є нагодою познайомити своїх „друзів по неволі", а також американську громаду із збройним протестом українського народу проти совєтського окупанта, познайомити з боротьбою за волю Української Повстанської Армії, що то сорокаріччя постання якої якраз буде незабаром відзначати українська громада у вільному світі.

М. Платковський

НІМЕЦЬКІ КЛОПОТИ

Клопоти мають насамперед німецькі соціялісти і ліберали, які творять урядову коаліцію, а в першу чергу соціялістичний голова німецького федерального уряду канцлер Шмідт. Йому не везе і в зовнішній і у внутрішній політиці.

Після вершинної конференції держав НАТО у Бонні прихильна Шмідтові преса твердила, що властивим переможцем на цій конференції був Шмідт, якому, мовляв, пощастило скріпити основну лінію політики НАТО, а саме: зміцнення воєнних спроможностей НАТО, але одночасно переговори з Москвою і втримання політики відпруження — хай і з додатком „правдивого" відпруження. Мало того, прихильники Шмідта твердили, що президент Реґен під впливом Шмідта став більше поміркованим у відношенні до СССР.

Дуже швидко проте прийшли такі потягнення президента Реґена, які немовбито заперечують його „поміркованість" супроти Москви. Реґен проголосив день 14 червня днем балтійських народів (Естонії, Латвії і Литви), заявивши при цьому, що Америка ніколи не визнавала і не визнає втілення цих країн в СССР. 17-го червня Реґен виголосив на форумі Об'єднаних Націй промову, яка розшифровувала аґресивні і злочинні дії совєтської імперії. Та найбільш заболіло німецьким прихильникам „правдивого" відпруження проголошення Реґеном поглиблення економічних санкцій проти Москви, що загрожує здійсненню відомого договору Західньої Німеччини й інших европейських держав про спроваджування совєтського природного газу. Тут счинилася справжня гістерика. Шмідт засудив проголошення Реґена без попередньої консультації з европейськими союзниками Америки; заявив, що договір буде таки здійснено і просто патетично ствердив, що Німеччина ніколи не піде на економічну війну з Москвою і не згодиться на відновлення „холодної війни". Правда, речники християнсько-демократичної опозиції до уряду Шмідта також не похвалюють проголошення загострення санкцій без попередньої консультації з европейськими державами, але одночасно стверджують, що ціла ця справа не могла бути несподіванкою для німецького уряду, бо ж Реґен відверто і не раз висловлювався проти договору про постачання совєтського природного газу. До цього треба додати, що якщо Німеччина, Франція тощо заключають договір з Москвою помимо наполегливих застережень Америки, то ця остання має принаймні право не допомагати здійсненню цього договору своєю технологією. А тому погрожування віддати справу до міжнародного суду чи економічною війною Европи проти Америки виглядають щонайменше дивно.

Можна ствердити, що президент Реґен останніми потягненнями зовсім не зрадив засаді „поміркованости", якої він завжди дотримувався. Він переговорює і буде переговорювати з Москвою. Але він хоче робити це з позиції сили, не замовчуючи злочинів Москви проти світового миру і проти національних і людських прав численних народів. Він не вагається сказати Москві правду в очі.

Внутрішні труднощі Шмідта і соціялістичної партії ще більші, ніж зовнішні невдачі. В кількох останніх льокальних виборах на терені федеральних країн, що входять у склад Німецької Федеративної Республіки, соціялістична партія зазнала катастрофальних поразок. Число їх виборців змаліло в усіх цих виборах на кілька відсотків. Ніде вони вже не можуть створити крайового уряду, а влада в цих краях перейшла і переходить до християнсько-демократичної опозиції. Те саме, хоч у меншій мірі, відноситься і до ліберальної партії, яка в Бонні творить урядову коаліцію з соціялістами. У виборах в Гамбурзі ліберали не спромоглися одержати 5 відсотків голосів, а значить не ввійшли там до місцевого парляменту. У вересні мають відбутися льокальні вибори в Гессені. Там ліберальна партія наперед заявила, що після виборів ввійде у коаліцію з християнськими демократами, а не з соціялістами, як це вже є деінде. Якщо в Гессені після вересневих виборів прийдуть до влади християнські демократи, тоді в другій парляментарній палаті (т. зв. Федеральна Рада) опозиція буде мати дві третини голосів, а значить зможе бльокувати усі законопроєкти соціялістично-ліберального уряду в Бонні.

Витворюється якась дивна ситуація: в Бонні далі урядує соціялістично-ліберальна коаліція, а в окремих федеральних краях влада знаходиться в руках опозиції. І тому вже тепер чуються голоси, що ліберальна партія готується до зірвання коаліції з соціялістами. Що прийде на її місце? Або ліберали підуть на коаліцію з християнськими демократами і створять разом з ними новий уряд в Бонні, або відбудуться нові вибори, щодо яких є можливості, що християнські демократи здобудуть абсолютну більшість і зможуть тоді самі творити уряд. Це власне цього побоюються ліберали і не можуть через це рішитися на зірвання коаліції з лібералами.

Саме тепер в Бонні провадяться розмови між соціялістами і лібералами щодо проєкту бюджету на 1983 рік. Між обома партнерами по коаліції є великі розходження щодо бюджетових справ: ліберали хотять не

(Закінґення на стор. 3)

Іванна Савицька

Свят-Іванські зорі

Стоїть передо мною дрібна, мов підліток, з очима переляканої сарни, і чекає на вирок.

Ще тепер є моєю дружиною, але за хвилину, коли впадуть рішучі слова, будемо, мов два кораблі, що пливуть в протилежні світи.

Ми і без того — обоє з птотилежних світів, вона з головою у зорях, а я у важких черевиках ходжу по твердому житті.

Це я змарнував літа оцій делікатній істоті, яка не протестує ніколи, не вживає вульгарних слів, сповнена по вінця плачем, в якому немає сліз, як немає дощу в час літньої посухи. А сльози дали би пільгу їй і мені, зробили б мене спочутливим, м'якшим хоч трохи, і може (гадаю може) підо впливом тих сліз я скинув би врешті мої „важкі черевики" і хоч на мент глянув би з нею на зорі.

А так — вона самотня біля мене, а я був і буду самотній, бо зорі мені недосяжні і нецікаві навіть.

Правда, ще тільки мама і тато не знають про нашу трагедію. Не знають. Вони ж живуть біля нас, зараз ось тут за стіною, і я чую, як мама плаче, значить — терпить, передчуває розлуку. Але — їх двоє і їм буде легше терпіти.

Вона стоїть передо мною мов той підліток, і чекає на вирок. Мої уста затиснені, закриті на залізну колодку, але очі говорять правду, жорстоку правду, а руки, не простягнувшись до неї, звисають безладно, як звисають „руки" годинника, що стоїть у їдальні давно ненакручений, дідів старосвітський годинник.

Зашелестіли двері і в них з'явився мій батько.

— Я хочу з тобою говорити, — сказав тремтливо, — говорити в чотири очі.

Тут нічого скривати, справа вже перерішена; будь ласка, приведи маму.

— Я хочу з тобою говорити, ти розумієш? — А голос батька набрав приказного тону.

Ми сіли в городі на лавку, і батько без зайвого вступу сказав таке:

— Я женюся, сину, — лишаю маму, і відходжу від вас назавжди.

Вона стояла дрібна, мов підліток, з очима переляканої сарни і чекала на вирок, не сподіваючись грому.

Я взяв її ніжно за руку і ми пішли вузькою стежиною в сад. Падали сутінки і малювали вкруг нас фантазійні картини.

Ми говорили довго, бо я „відомкнув колодку", що вже почала ржавіти, а вона вхопила пригорщу зір і обсипала ними мою спопелілу душу.

Свят-Іванські манюсенькі зірочки світилися тут же під ногами і, щоб не стоптати їх, я скинув важкі черевики. Мені стало легше і я відчув, що хтось до моїх рамен пришпилив широкі вітрила, і наші життєві човни змінили напрям...

А як же тато і мама?

Вони відограли прекрасно модерну драму, їхня затія вдалася. Крізь ріденьку фіранку заглядали весь час у сад, де блимали ясні світлячки, вони то вірили, що ніч під Івана Купала потрапить робити чуда.

А. Гладилович

„БОЙКИ НАСЕЛЮЮТЬ ГІРСЬКІ РАЙОНИ"

У нашому щоденнику („Свобода", ч. 233, 10-го грудня м. р.) поміщено статтю Мирона Утриска п. з. „Чи дрогобичани — бойки?" Вона була відгуком на мого листа („Свобода", ч. 184, 30-го вересня м. р.), що його надруковано п. з. „Дрогобичани — не бойки, а підгіряни".

Автор статті — видатний діяч Бойківщини, голова товариства „Бойківщина" та редактор і голова редакційної комісії великого монографічного збірника „Бойківщина". Він — один з тих дослідників Бойківщини, які до неї зараховують не тільки гірські райони трьох областей України — Львівської, Івано-Франківської й Закарпатської, але й Підгір'я. Не дивно, що в збірнику „Бойківщина" він у своїй статті „Визначні постаті Бойківщини" подає життєписи Івана Франка, Петра Конашевича Сагайдачного, Степана Бандери, Андрія Мельника, Гриця й Зенона Коссаків і багатьох інших уродженців Підгір'я.

Із статті „Чи дрогобичани — бойки?" видно, що лист, в якому я покликуюся, між іншим, на Українську Загальну Енциклопедію і Енциклопедію Українознавства, не переконав М. Утриска, що Дрогобич і Дрогобицьке Підгір'я не належать до Бойківщини. Шкода, що він ніколи не жив на Дрогобиччині! Коли б він там проживав, не писав би тепер, що в Дрогобичі вживали міського жарґону(!), а в Дрогобиччині — переважно бойківську говірку".

У статті М. Утриско інформує читачів, що в другому томі збірника „Дрогобиччина — земля Івана Франка" є його стаття „Дрогобиччина — частина Бойківщини". Цю статтю поміщено там з пошани до її автора, але саме вона показує дрогобичанам, як мало він знає колишній Дрогобицький повіт. Зрештою, він сам у ній каже, що ще студентом відвідав „головно західню й полудневу" частину Дрогобиччини, тобто, крім Трускавця й Борислава, деякі її гірські села. Між цими селами він згадує Крушельницю, яка була в Скільському, а не в Дрогобицькому повіті, і Тисьменицю, тоді, як у цих сторонах такого села взагалі нема (є тільки річка, що так називається).

Автор статті „Чи дрогобичани — бойки?" твердить, між іншим, що Іван Франко називав себе сином Бойківщини. Про це я вже не перший раз чую, але, читаючи Франкові твори, я якось не мав досі нагоди натрапити в них на місце, де він таке сказав. Чи не краще було б цей вислів Івана Франка зацитувати дослівно й подати джерело, де його можна знайти?

Що деколи краще цитувати чиїсь слова, ніж їх переповідати, доказує приклад із спогадами о. Олекси Пристая, на які покликається М. Утриско. „Як довідуємось, — читаємо в його статті, — „із книги о. О. Пристая „З Трускавця у світ хмародерів', то Трускавець ще до початку цього століття був бойківською сільською громадою". На щастя, я маю в себе ці спогади. Їх автор, розповідаючи про своє село, ніде не називає його бойківським і взагалі не згадує про бойків.

З нагоди статті „Чи дрогобичани — бойки?" я мушу сказати кілька слів і про себе, бо її автор припускає, що я не бойко через те, що мої предки, можливо, "прийшли до Дрогобича з інших теренів". Отож по матері я дрогобичанин з діда-прадіда. Мій дід Іван Веселий родом з Млинків Шкільникових коло Дрогобича, а бабуня Юстина, з дому Лех, із сусіднього села Модрича. Вони поселилися на Лішнянському передмісті Дрогобича й мали там своє господарство.

Але, до речі, хто кінець-кінцем має рацію? Чи направду Дрогобиччина — частина Бойківщини — а дрогобичани — бойки?

Коли докази, що їх я навів у своєму листі, не вистачають, я дозволю собі їх підсилити кількома цитатами з інших джерел.

Я почну із збірника „Бойківщина", взявши там до уваги дві наукові праці — „Географічний нарис Бойківщини" д-ра Івана Теслі й „Діялект бойків" д-ра Софії Рабій-Карпінської.

Про межу Бойківщини з Підгір'ям д-р Іван Тесля пише: „На півночі межа Бойківщини покривається здебільша з берегом Карпат. Не доходить до нього у сточищі верхнього Дністра і Стривігора, де в гори втискаються підгіряни. Ця межа йде на південь від Ліська, Устрік Долішніх, Хирова, через Старий Самбір, Борислав, Болехів, Долину, Перегінське, до Солотвини над Бистрицею. В нашому описі беремо до уваги також передкарпатські міста: Самбір, Дрогобич, Стрий і Калуш, які відіграють важливу культурну й господарську ролю в житті Бойківщини". З цитати ясно, що Дрогобич, хоч відіграє важливу ролю у житті Бойківщини, є разом з Дрогобицьким Підгір'ям поза її межами.

Одна з основних прикмет бойків, яка відрізняє їх від інших українців, — це бойківський говір. У своїй праці про нього д-р С. Рабій-Карпінська каже, що на Дрогобиччині бойківська мовна територія займає „південну частину дрогобицької округи" й що пів-

(Продовження на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Радісний ювілей „Молодої Думки" у Чикаґо.

Неділя, 16-го травня, — прекрасний весняний день, соняшне, вчасне пообіддя. Гарна заля школи Шопена вщерть заповнилась публікою, а на сцені, як весняні квіти, що кругом розцвітають, раз-у-раз з'являються наші діти, наші внуки — наша радість і надія.

Це день короткого, бо всього 5-річного ювілею дитячого хору „Молода Думка", що старанням невтомної Галини Грушецької ще 1976 року в місяці жовтні, як філія Нюйоркської, заснованої в Н. Й. бл. п. Богданом Біляком, закріпилася в Чикаґо.

Молодий це ювілей, але ж який багатий! Багатий він працею юних виконавців, їхніми талантами та їхніми стараннями, щоби вивести все якнайкраще. Багатий ще тим, що до виконання всієї програми не шкодували своїх сил десятки мам, бабунь, організаторів, вчителів, композиторів, дириґентів, акомпаньяторів і хореографів; тому то щирі оплески глядачів, радісне відлуння та спогади і відгомін у пресі не будуть із-за якоїсь речі надумані, але будуть вони від серця — щирими і вдячними.

Різноманітність та багатство програми ювілейного концерту прикрасили теж тонко й добре вишколені другі мистецькі групи молодих виконавців, а саме: дві групи „Української школи народного балету" при СУМ-і ім. Павлушкова (вишколені подивугідним педагогом і хореографом Є. Літвіновим). Це група молодих танцюристів „Крилаті" та „Веселка". Юний ансамбль бандуристів ОДУМ-у (под керівництвом працьовитого О. Пошиваника): „Українська школа балету і народно-сценічного танцю" при парафії св. Володимира і Ольги (над якими вміло працюють ще молоді хореографи Р. Дика-Пилипчак та Ю. Цепинський і акомп. Н. Савин); Дівочий ансамбль при парафії св. Андрія (мистецький керівник Г. Карасевич, акомпаньятор А. Карасевич); дует гітаристів (Н. Бандура і А. Островський, мистецький керівник В. Вільгельмі); „Балет" (талановитих Раїси і А. Карасей-

(Закінчення на стор. 3)

Василь Витвицький

МУЗИЧНЕ ЖИТТЯ АМЕРИКИ — ЙОГО ДОСЯГНЕННЯ І НЕВДАЧІ

I

Американське музичне життя розвивається двома течіями, які пропливають поруч, рідко коли заторкуючи одна одну. Їхні особливості, їхнє спрямування і мета, врешті їхні слухачі і прихильники дуже різні. Перша — це голосна, щоб не сказати крикливa, течія розважальної, чи пак легкої музики. Нею день і ніч гомонять найсильніші антени телевізійних і радіових станцій; її, хочемо чи ні — чуємо на кожному кроці, не раз навіть у харчових крамницях. Друга — звана серйозною музикою — це музичне мистецтво у суттєвому значенні слів. Ця течія куди тихіша і скромніша, проте вона існує, розвивається і має тисячні маси своїх вірних служителів і поклонників. Саме стан та основні напрямні розвитку цієї течії й цікавитимуть нас у наступних рядках.

Говорячи про тисячні маси американських музиколюбів, не робимо ніякого перебільшення. Вже саме існування високо розвинених центрів плекання симфонічної музики по усіх більших скупченнях Америки має свою вимову. У 1970-их роках Ліґа американських симфонічних оркестр нараховувала близько 400 діючих оркестр, а в тому — три десятки великих симфонічних колективів. Існують численні камерні ансамблі різного складу, по країні роз'їздять солісти всяких категорій і величин. Для прикладу варто згадати, що в часі концертового сезону 1981-82 в одній тільки Нюйоркській метрополії відбувалося пересічно сто концертів кожного дня.

Скрізь в Америці існують і діють музичні товариства, загальні і спеціяльні, тобто такі, що кладуть собі за мету плекання однієї музичної ділянки чи однієї доби, наприклад, плекання музики доби барокко, або періоду клясицизму, чи навіть окремих композиторів.

Добру роботу не тільки суто музичну, але й загально-виховну сповняють літні музичні табори, в яких молодь на тлі природи вишколюється й завзято музикує. Від цієї загальної настанови не відстає й найбільше репрезентативний дім в Америці, тобто Білий Дім. До здавна усталених традицій належать там виступи найвизначніших музик і музичних ансамблів. Цікаві до всього біографи не забувають розвідати навіть музичних уподобань американських президентів.

Однією з найсвітліших сторінок музичного життя Америки є праця університетських центрів, розкинених по всій країні. Виконавча, музично-педагогічна і теоретично-дослідча праця іде там впарі з музично-популяризаторською роботою в широких колах населення. Музичні центри при деяких американських університетах добилися вже й інтернаціонального визнання. Порівнюючи, оперна музика в Америці не втішалася в минулому і досі не втішається такою популярністю, як це було і є в Европі. Проте й на цьому полі є кілька тривалих і на належному рівні втриманих інституцій на чолі з Метрополітальною оперою в Ню Йорку.

Важливим чинником, який на наших очах зростає на силі і значенні, є численні некомерційні радіові й телевізійні станції. Вони день-у-день з ранку до ночі висилають на своїх хвилях звуки сонат, сюїт, симфоній та інших творів композиторів різних часів і народів. Роблять це без платних оголошень і — тим самим — без залежности від смаків масового слухача. Покищо ці станції діють виключно на базі щорічної фінансової допомоги з боку слухачів. Їхній бюджет, порівнюючи, дуже скромний. Недавно з такої станції в околиці Скрентону можна було почути, що їхній цілорічний бюджет спирається на сумі, якою на великих телевізійних станціях оплачують одним-одну годину вечірньої передачі. Не зважаючи на це, некомерційні станції діють і навіть поширюють свою діяльність.

Коли мова про репертуарну політику американських музичних установ, то тут — несподівано — стрічаємося з дивним явищем, а саме з постійною і впертою схильністю до традиціоналізму. Це тим дивніше, що тут, у Новому Світі, на інших царинах культури, таких, як література, театр, малярство, скульптура, виявляється сильний гін до нового, оригінального і досі небаченого. Щорічні досліди над тутешнім музичним життям, у тому й статистичні дані відносно імен найчастіше виконуваних композиторів знову і знову показують на перших місцях імена Баха, Моцарта, Бетговена, Брамса та інших европейських композиторів XVIII і XIX сторіч. Як з цього видно, широкі кола концертової публіки постійно йдуть за здавна відомими іменами і за творами, які мають вже вироблену славу найвищих досягнень на полі музичного мистецтва.

Музикознавці і музичні рецензенти не раз виявляють своє здивування і пробують розгадати загадку: чому найпильніші відвідувачі концертів десятками разів приходять слухати одні й ті самі твори? У своїй великій статті під вимовним заголовком „Чому живемо в музичному минулому?" рецензент газети „Ню Йорк Таймс" (11-го квітня 1982 року) згадує, як дехто дорікає американським музичним інституціям, що вони стали — музеями, а слухачам, що вони, неначе ті діти, які люблять слухати ту саму казочку ще раз і ще раз. Як не було б, розрив з музичною сучасністю проявляється в Америці виразно, виразніше навіть, ніж це буває в деяких країнах Европи.

Становище тим цікавіше, що новітня музика навіть найбільш авангардного й експериментального спрямування має в Америці чимало своїх прихильників і визнавців. І то дуже рухливих і завзятих. Відбуваються не тільки концерти, а і цілі фестивалі, присвячені виключно новітній музиці; про неї відбуваються панелі-дискусії, появляються періодичні й неперіодичні видання. Згадати б, що у ряді провідних діячів цього руху є й наш композитор і пяніст Вірко Балей, відомий теж як щирий приятель і пропаґатор сьогочасної української музики.

Проте річ у тому, що згадане вгорі головне річище американського музичного життя мало коли, і без особливого захоплення, прислухується до того, що діється у вічно неспокійному і бурхливому світі музичного авангардизму. Цим тільки і можна пояснити доволі дивну обставину, що один з найбільше оригінальних і суто американських композиторів-новаторів Чарлз Айвс (1874-1954) до сьогоднішнього дня не втішається такою увагою і признанням з боку ширших кіл своїх земляків, як він на це повністю заслуговує.

На музичному житті Америки сильно заважили дві події, які — здавалось би з першого погляду — прямого відношення до музики не мали. Ними були обидві світові війни. Під час них і наслідком перемін, які вони спричинили, до берегів Америки наплили великі хвилі визначних музик, композиторів, вчених, дириґентів, піяністів, скрипалів та інших. У дуже великій кількості прибули музики з теренів колишньої російської імперії, чи згодом з Совєтського Союзу. Вони й принесли з собою у першу чергу знання і замилування до російської музики. Інакше й бути не могло. Мстислав Ростропович признається щиро й відверто: „Внутрі я є дуже, дуже, дуже російський". „Я прийшов сюди передусім щоб працювати для російської музики" („Ню Йорк Таймс", 18-го січня 1981 року).

Наплив численних визначних музик до Америки без сумніву причинився до скріплення і піднесення музичної культури, проти він не обійшовся Америці безкоштовно. Довелося заплатити дорогою ціною: надмірно сильними сторонніми впливами на розвиток американського музичного життя в цілому. З цим саме й в'яжеться надмірне упревілеювання російської музики в Америці. Явище — зрештою не відокремлене. На цьому терені поширене теж особливе замилування до російської літератури, театру і балетного мистецтва.

Американське музичне русофільство має свою досить довгу історію. Його коріння можна шукати вже у часах приїзду композитора Петра Чайковського до Америки в 1891 році. Вже тоді численні репортери облягали композитора, розписуючись про нього цілими газетними шпальтами. Чайковський сам згадував: „Численні американські репортери, які в день приїзду очікували мене в Нюйоркській пристані, навіть оженили мене: я сів у карету з дочкою свого знайомого, а на другий день прочитав, що я приїхав з гарною молодою дружиною.

Це й був початок прямо леґендарної популярности Чайковського в Америці, яка безупинно продовжується до наших днів. Його симфонії, фортепіянові і скрипковий концерти, камерні твори, опери й балети стали рік-річно неодмінною складовою частиною програм американських виконавців.

(Продовження буде)

Німецькі...

(Продовження зі стор. 2)

допустити до ще більшого заборгування держави. Від висліду цих розмов буде залежати, чи соціялістично-ліберальний уряд утримається. Про це відверто говорять як лібераіи, так і соціялісти. Вирішиться ця кардинальна для Німеччини справа протягом одного-двох тижнів.

Соціялісти втрачають свою популярність не через зовнішню політику, а через внутрішні господарські труднощі. Населення є незадоволене великим безробіттям, зростом цін тощо. Незадоволення викликає також постійна загроза, що ліберали зірвуть коаліцію, а тоді соціялісти однаково втратять владу. Ліве крило соціялістичної партії домагається радикальних змін у напрямку соціяльно-економічного радикалізму, що є не до здійснення при коаліції з лібералами. А тому ліві соціялісти воліють іти в опозицію. Сам Шмідт все більше втрачає впливи у своїй власній партії, де більшу ролю відіграє голова партії і прихильник „лівішого" курсу. Віллі Брандт, колишній голова уряду.

Якщо християнським демократам пощастить знову прийти до влади, то їх становище не буде легке. Вони не зможуть радикально направити економічного стану країни. Їх зовнішня політика, хоч і буде цілковито орієнтуватися на Америку, проте не буде відзначатися занадто великим антисовєтським курсом, бо цього не хоче населення Німеччини, яке боїться війни і серед якого провадить безоглядну пропаґанду т. зв. „рух миру". Сьогодні Німеччина є далека від політичної стабільности.

П. С. Ця стаття була вже написана увечері, в п'ятницю 25-го червня, коли раптом радіо передало вістку, що поділала, як грім з ясного неба: уступлення державного секретаря Гейґа. Тому що ні Реґен ні Гейґ не подали жадних причин цього кроку, ранішні европейські ґазети в суботу, 26-го червня, не подають ніяких коментарів. В радіо є деякі спекуляції. Одні висловлюють думку, що Гейґ уступив, не погоджуючись з загостренням санкцій проти СССР. Другі твердять, що Гейґ був за більший натиск на Ізраїль у зв'язку з подіями в Ливані: мовляв, Реґен мусів би зажадати від Беґіна негайно припинити наступ в Ливані. Треті вважають, що Гейґ був узагалі проти занадто гострого курсу політики Реґена супроти Москви.

Все це тільки спекуляція. Назагал можна ствердити, що більшість европейських політиків шкодує відходу Гейґа. Можна також думати, що це була велика втрата для президента Реґена у виконуванні його політичних завдань. Як відіб'ється справа Гейґа на політичній ситуації в Німеччині, цього теж не можна предбачити; в кожному разі відхід Гейґа — це велика подія світового значення.

„Бойки..."

(Продовження зі стор. 2)

нічна межа бойківського говору веде через село Залокоть, Опаку, Урож, Східницю, Нагуєвичі, Івашківці (?), Доброгостів, Бистре й Уличне. Всі ці села, крім невідомих там Івашківців, лежать у горах, або під самими горами Дрогобиччини. Щодо деяких з них можна мати сумніви, чи вони справді лежать на межі бойківського говору, бо, наприклад, мова пісень, що їх записав у Нагуєвичах Іван Франко (гляди „Народні пісні в записах Івана Франка", Львів, 1966) — наддністрянський говір підгірян, а не бойківський. При цій нагоді згадаю, що Дрогобич і Дрогобицьке Підгір'я разом із колишнім Станиславовом і Львовом належать до мовної території наддністрянських говорів (гляди виготовлену за І. Зілинським і Ф. Жилком „Карту українських говорів", Енциклопедія Українознавства, Словникова частина, т. 2, ст. 525).

Вкінці ось що написано про територію бойків в Українській Радянській Енциклопедії: „Бойки — етнографічна група українців, які населюють гірські райони Львівської, Івано-Франківської, а також Закарпатської областей... Бойківщина — історико-етнографічна область на Україні, що охоплювала гірські райони сучасної Львівської та Івано-Франківської областей між верхів'ям річок Сану (!) і Ломниці (!), а також Закарпатської области між річками Ужем і Торцем... Бойківський говір (цитата з УРЕ 1960 року, в УРЕ 1969 року цієї статті нема!) — поширений в гірських районах Львівської і Станиславівської областей").

У наведених угорі цитатах відповідь на питання „Чи дрогобичани — бойки?" Ні, вони, крім жителів гірських районів Дрогобиччини, не бойки, і Дрогобицьке Підгір'я — не Бойківщина.

Почались табори...

(Закінчення зі стор. 1)

Таборовики будуть вишколювати не тільки тіло і ум, але і душі — українські душі".

Медсестрою є Патрикія Копистянська.

День Пластуна і Пластунки відбудеться в суботу і неділю, 17-18-го липня і в цей час оселю дітей відвідають батьки, як теж будуть товариські зустрічі, вогники, ватри тощо.

У суботу, 24-го липня, почнеться спортово-вишкільний табір „Червоної Калини", комендантом якого є пл.сен. Нестор Нинка і в якому бере участь понад 100 пластунів і пластунок, опісля „Вишкіл юнацьких впорядників", коменданткою цього року буде ст. пл. Рома Сохан-Гадзевич, а відтак Ювілейна Міжкрайова Пластова Зустріч, яка відзначить 70-ліття Пласту.

На Союзівці...

(Закінчення зі стор. 1)

ка Матківського, сина д-ра Матківського, над Юрієм Петрикевичем (КЛК), 6-4, 6-4 і Юрієм Грабцем, 6-3, 6-1. Щойно у чвертьфіналі кількакратний чемпіон Роман Ракочий, мол., елімінував цього молодого і талановитого тенісиста вислідом 6-4, 6-0. Д. Чорній, в дорозі до фіналів, переміг Адріяна Кутка („Тризуб"), 6-0, 7-6 (7-4), а відтак у півфіналі Р. Ракочого, мол., 6-2, 3-6, 6-4.

У групі переможених перше місце здобув Ю. Петрикевич у „затяжній" трисетівці проти Юрія Витановича (КЛК) вислідом 6-4 у третьому сеті.

В групі сеньйорів свій минулорічний успіх повторив Зенон Снилик („Ч.Січ" перемагаючи тим разом у фіналі Константина Беня (КЛК) 6-1, 6-3 та здобуваючи другий рік підряд пропам'ятну чашу д-ра Володимира Ленця що її вручив переможцеві син покійного лікаря-тенісиста, Андрій. Несподіванкою в цій групі була поразка Бориса Кучинського („Ч.Січ") до Міляна Обрадовича (Союзівка), 6-4, 3-6, 6-4.

У групі жінок, яка включала також три юначки, перше місце здобула Таня Савчак („Тризуб"), реванжуючись Оленці Матківській („Ч.Січ") за минулорічну програну у крайових змаганнях. Тим разом 13-літня Таня виграла 6-2, 6-4, ставши таким чином наймолодшою чемпіонкою в історії цього турніру. У півфіналах Т. Савчак елімінувала Катрусю Таращук, 6-3, 6-4, а О. Матківська — молодшу сестру Тані, Ліду, 6-3, 2-6, 6-2.

У групі юначок, в якій крім трьох згаданих грала ще Наталка Сиротюк, перемоги над Танею Савчак добилась Катруся Таращук вислідом 6-4, 7-5.

У групі юнаків різного віку перше місце здобув Ігор Надбережний (КЛК), перемагаючи у фіналі Романа Кручового (Союзівка) 6-1, 7-6. У півфіналах Р. Кручовий елімінував брата Ігора, Марка 6-4, 7-5, а Надбережний Андрія Волошка (Союзівка), 6-3, 7-5.

Турніром, який закінчився в понеділок вполудне, проводила комісія в складі: інж. Роман Ракочий, ст., Ю. Петрикевич, Ю.Савчак і З. Снилик. Нагороди фіналістам вручили: головний радний Володимир Квас, почесний член Головного Уряду УНС Марія Душник, „Міс Союзівка" Ліда Чопівська та члени турнірової комісії.

Наступні змагання, у подвійних грах, відбудуться тут в суботу і неділю, 7-8-го серпня.

Радісний ювілей...

(Закінчення зі стор. 2)

чуків; хореограф Ева Лорейн), та виконавці веселих скечів (О. Грушецька та М. Маркевич, з помічниками М. Грушецькою і П. Гурою) до змісту і перекладів подружжя Г. і Дм. Грушецьких.

„Молода Думка" п'ятьма піснями та привітом, що його виголосив талановитий Юра Заяць, розпочали концерт. Тридцять шестеро малих хористів бездоганно вивчило аж одинадцять пісень. Під рукою доброї диригентки О. Покорної та такої ж акомпаньяторки М. Стадник — діти вдало поборювали часами й трудні мелодійні „скоки" та ритми, силу виразу пісень, і витягали своїми чудовими та чистими голосами „соля". Тут таки годиться їх назвати, а це: маленька Софійка Климкович, Наталя Кокорудз, Марко Покорний (певно піде за батьком!) Андрій Матвишин та Мартуся Кокорудз. Всі вони свої „партії" співали гарно та без боязні.

Глядачі слухали та милувались, як усе це проходило зорганізовано й елеґантно, з надіями, що не перевелись наші діти, коли об'єднано і так щиро працюють із ними батьки та виховники. І таке щире „спасибі" Батьківському комітетові: голові Р. Заяцеві, організаційній референтці Г. Грушецькій, господарсько-фінансовим референтам, виконавцям костюмів, декорацій, талановитому рисівникові Р. Завадовичеві за афіш та всі друки, керівникові сцени Р. Мудрому та невтомному фахівцеві усіх звукозаписів Ст. Сушкові.

Слава їм і любов і признання від нас усіх, що були на залі, бачили й чули. Це нам усім радісно загорялися очі, а серця милувалися, бо наші діти подарували нам найкращу везняну квітку!

М. Гарасовська-Дачишин.

Василь Матіяш не живе

У середу, 16-го червня ц. р., помер св.п. Василь Матіяш. Для усіх тих, хто брав участь у зорганізованому житті в Австралії, важко погодитися з тим, що він вже не живе. Можна без перебільшення сказати, що Спочилий був одним із найбільш активних українських діячів в Австралії, якого буде майже неможливо заступити.

Від перших днів свого життя на австралійському континенті (осінь 1948 року) св.п. В.Матіяш був одним із перших організаторів нашого життя і таким він залишився до останніх тижнів свого життя. Не було майже ніякої ділянки суспільного українського життя, в якій він в різні часи не брав би участи.

В першу чергу, він був знаменитим, фахово вишколеним оперовим співаком з незвичайно приємним ліричним баритоновим голосом. Від 1952 року безперервно був він диригентом хорів „Боян" Сідней. Під його батутою ті хори вважалися довгі роки найліпшими не тільки в Сіднею, але також в Австралії. Дали вони сотні концертів в найліпших австралійських концертових залях, включно зі славною Сіднейською Оперою, по радіо, телевізії тощо Св.п. В.Матіяш влаштував десятки власних концертів (як соліст). Він був ініціятором і диригентом дитячих і молодечих хорів — „Юний Пластун" і „Юний Боян", що вимагало додаткової праці. Диригував він також на протязі довгих років церковним хором при парафії української католицької церкви в Сіднею св. Андрея в Лідкомбі. Слільки праці він вклав у диригування тих всіх хорів, видно хоч би з такого прикладу — проби тільки хорів „Бояна" відбулися за тих 30 років його диригування більше як 1500 разів.

Від перших днів був організатором і членом Пласту; у різні часи аж до смерти був виховником, станичним сіднейської станиці, комендантом різних таборів, а також головою Пласту на всю Австралію. Був він також і кольпортером різних українських видань, дописувачем до різних ґазет, вчителем у суботніх українських школах, на курсах українознавства, основоположником Товариства „Відродження", Братства св. Андрея та його головою при церкві св. Андрея; кілька каденцій — членом управи Союзу Українських Організацій в Австралії, основоположником Об'єднання Українських Католицьких Організаций в Австралії, довголітнім її виділовим, а на кінець його головою (вибраний у 1980 році) і з рамени того Об'єднання брав участь в з'їзді мирян у Римі 1979 року.

Як співак і диригент він був незвичайно вимагаючим. Любив класичну музику і ніколи не ішов на „дешеві ефекти". Як людина він був незвичайно лагідним, точним, обов'язковим, погідним і вирозумілим. Ніколи не мав жадних особистих ворогів.

Народився спочилий в селі Павелче, тепер Івано-Франківської области, де закінчив народну школу. Середню освіту здобув у Малій Семінарії у Львові, де також закінчив теологічні студії у Духовній Семінарії, директором якої був у той час теперішній Патріярх Йосиф Сліпий. У той самий час Василь Матіяш студіював у Музичному Інституті ім. Миколи Лисенка у Львові, де його вчителькою співу була відома співачка Марія Сокіл. В Інституті він належав до гуртка незвичайно талановитих студентів, які пізніше здобули багато успіхів і славу.

Під час війни В.Матіяш закінчив славну Музичну Академію у Відні (1943 рік) з дипломом оперового співака. Того самого року він підписав контракт з оперою в Грацу, де виступав в операх „Ріґолетто" „Паяци", „Ля Богема", „Фігаро" та інших.

Після війни він переїхав до Західньої Німеччини, де виступав у театрі в Мангаймі, співав по радіо в Мюнхені, а також влаштував понад 100 особистих концертів не тільки для українців, але й для чужинців. У 1948 році переїхав до Австралії, де працював урядником в стейтовому відділі лісництва. Спроби влаштуватися професійно не дали наслідків, бо в той час австралійці не виявили великого заінтересування оперним мистецтвом. Так само невдалими були спроби створення українського театру.

Похоронено спочилого 19-го червня на українському католицькому кладовищі Руквуд. Похоронні Богослуження відслужили о. митрат Шевців і о.Хоркавий. Співав церковний хор в церкві, а молодечий пластовий хор на цвинтарі. В похоронах взяло участь понад 600 людей. По похоронах у приготованих українськими жіночими організаціями поминках, які відбулись в залі Народного Дому в Лідкомбі, взяло участь понад 200 людей. Під час поминок промовляли представники всіх тутешніх організацій.

Покійний залишив жінку Ерну фон Джойванеллі, професійну піяністку і сталу акомпаньяторку його та хорів „Бояна", з якою одружився 1943 року у Відні, двох братів в Австралії та сестру в Україні.

ОБЕ

СЕСІЯ ГОЛОВНОЇ РАДИ НТШ

Ню Йорк, Н.Й. — В суботу, 10-го липня 1982 відбудеться сесія Головної Ради НТШ в приміщенні АНТШ при 302-304 Вест 13-та вулиця. Початок о год. 10-ій рано.

В сесії беруть участь члени Головного Секретаріяту: президент Володимир Мацьків, генеральний секретар Василь Ленцик, скарбник Богдан Стебельський, голова АНТШ Ярослав Падох, від Европейського НТШ, голова Володимир Кубійович, голова Канадського НТШ Богдан Стебельський, від Австралійського НТШ в заступстві Юрій Старосольський. В сесії беруть участь також всі директори секцій та вибрані Загальними зборами крайових НТШ представники за таким ключем: від АНТШ — два, від Канадського і Европейського НТШ — по одному.

Того ж самого дня о год. 3-ій по полудні відбудеться Загальні збори Історично-Філософічної Секції. Зборами будуть проводити: директор Секції проф. В. Кубійович і секретар д-р Аркадій Жуковський, які вже приїхали з Франції.

Кінцевий іспит у „Рідній Школі" в Баффало

„Рідна Школа" в Баффало має свої радості і смутки. Сум огортає дирекцію і вчителів, коли маліє число учнів, які хотять навчатись української мови, коли батьки не цікавляться і не підтримують школи, коли учні не прикладаються до вивчення українознавчих предметів і наслідком цього не є вони в силі закінчити школи кінцевим іспитом, що раніше звався матурою. Натомість радість огортає нас усіх тоді, коли учні не йдуть дорогою найменшого опору, не зневіряються, а доводять навчання до кінця.

Сидять (зліва): Осип Гаврилюк, Ніля Стецьків, Павло Маляр і Мирослав Самотовка, стоять (зліва): Адріян Стасюк, Петро Стасюк, Оксана Правак, Тамара Коритко, Михайло Завадівський і Михайло Самотовка.

У минулому шкільному році з семи учнів одинадцятої кляси шість приступило до іспиту зрілости і успішно його склали.

Іспит відбувся в днях: 24-го квітня письмовий, а 8-го травня усний. Предсідником Іспитової комісії був педагогічний дорадник Павло Маляр зі Сиракюз, його заступником — директор Осип Гаврилюк, а членами — вчителі Мирослав Самотовка і Ніля Стецьків.

Іспит склали такі учні: Михайло Завадівський, Тамара Коритко, Оксана Правак, Михайло Самотовка, Адріян Стасюк і Петро Стасюк.

Так склалось, що через велику спортову імпрезу УСЦАК з бенкетом і забавою в нашому місті не можливо було влаштувати ґрадуаційного балю, як це бувало минулими роками, бо ці дві імпрези випали часово заблизько одна від одної, і важко було б нашій відносно невеликій громаді їх обидві належно відсвяткувати.

Отже, щоб пошанувати наших матурантів, їхні батьки влаштували ґрадуаційну вечерю в Екзекутів готелі, яка, хоч без оркестри і великого збору, стала не менше важливою подією ніж всі попередні святкування.

Вечеря почалася молитвою, яку проказали спільно самі ґрадуанти. Після вечері вчителька Ніля Стецьків представила ґрадуантів, додаючи кожному з них слова теплої, але дотепної характеристики, і попросила до слова директора Осипа Гаврилюка. Він, сам колишній ґрадуант цієї школи, близький віком до молоді, добре її розуміє. Його відношення до неї товариське, і він, маючи вже своїх власних дітей, звернув увагу на те, що і вони повинні цінити Рідну Школу та висловив надію, що колись вони, як і він тепер, включаться в учительський склад і підтримуватимуть Рідну Школу.

У відповідь йому ґрадуанти виступили зі своєю веселою точкою, яку самі написали і в якій „патягали" директора і вчителів та згадали свої „муки" в школі.

Після цього опікун кляси М.Самотовка роздав ґрадуантам свідоцтва-дипломи і звернув їхню увагу на те, що їхнє навчання в Рідній Школі, — це мов той рушник з пісні „Рушничок", яке вони повинні взяти з собою і зберегти на все життя.

Відтак Василь Шарван, у заступстві перешкодженого голови Округи УНС Романа Конотопського, вручив нагороди — чеки від Українського Народного Союзу, як признання за найкращі успіхи в науці, і побажав ґрадуантам від себе і УНСоюзу всього найкращого.

На кінець абсольвентка Тамара Коритко відчитала подяку, яку написала від імени ґрадуантів Оксана Правак для батьків, директора, вчителів і УНС.

І так, ще одна групка нашої молоді „позбулася", як вони самі кажуть, „тяжкого обов'язку щосуботнього раннього вставання і ходження до „Uki School", але не знають вони, як колись оцінять і будуть благословляти цей свій труд.

Ніля Стецьків

В 40 ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. Д-р ГАЛИНИ НОСКОВСЬКОЇ-ГІРНЯК

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в таких церквах:

дня 16-го ЛИПНЯ 1982 р. в церкві св. Юра в Ню Йорку год. 8:30 рано
дня 17-го ЛИПНЯ 1982 р. в катедрі Непорочного Зачаття ПДМ у Філядельфії, Па., год. 8:30 рано
в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., год. 8:00 рано
в церкві Богоявлення — Ст. Пітерсбурґ, Флорида, год. 9:00 рано.
в церкві св. Володимира Великого в Ґлен Спей, Н. Й. год. 9:00 рано.

Просимо про молитви

РОДИНА І ПРИЯТЕЛІ

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого Друга

сл. п. Д-ра БОГДАНА ГУКА „СКАЛА"

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

У СУБОТУ, 10-го ЛИПНЯ о год. 7-ій рано
в церкві СВВ. ВОЛОДИМИРА й ОЛЬГИ в Чикаґо, Ілл.
В ПОНЕДІЛОК, 12-го ЛИПНЯ о год. 8-ій рано
в церкві СВ. МАРІЇ у Бронксі
в Манастирі СВ. ЙОСАФАТА в Ґлен Ков, Н. Й. о год. 7-ій рано
в церкві СВ. ПОКРОВИ о год. 7-ій рано в Клівеленді, О.
в церкві ЦАРЯ ХРИСТА — год. 7-ій рано у Філядельфії, Па.

Проситься всіх Друзів по зброї і Приятелів єднатися духово у молитвах за душу Покійного д-ра Богдана Гука-Скали, старшини УПА

Т-во кол. ВОЯКІВ УПА
і дружина МАРІЯ
та діти РОМА, ДАНА, І СТЕФАН

38-ий ВІДДІЛ ОДВУ ім. О. БАСАРАБ у ГЕМСТЕДІ, Н. Й.

ділиться сумною вісткою з Друзями й Українською Громадою, що 4-го липня 1982 р., несподівано відійшов у Вічність наш Друг, член Управи Відділу, в'язень большевицьких тюрем

сл. п. МИХАЙЛО САҐАТИЙ

ПОХОРОН — в п'ятницю, 9-го липня 1982 р. на українському цвинтарі в Ґемтонбурґу, Н. Й.

Опечаленій дружині, дітям і родині складає щирі співчуття

УПРАВА ВІДДІЛУ

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів та Приятелів, що дня 7-го липня 1982 р., по довгій та важкій недузі відійшов у Вічність на 86-му році життя наш Найдорожчий Муж, Батько, Дідо, Вуйко і Шваґер

бл. п. Д-р ІВАН КРУПСЬКИЙ

уроджений в Ретеді на Лемківщині, лікар-ветеринар в Загірю й Америці, основник чоловічого хору „Думка", голова і член церковного хору „Дзвони" в Ню Йорку.

ПАНАХИДА за спокій душі Покійного в п'ятницю, 9-го липня 1982 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 10-го липня о год. 10-ій ранку в церкві св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку, а відтак на цвинтар св. Духа в Ґемтонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку:

дружина — АСЯ
дочки — ЗІРКА БЕРЕЗА з чоловіком РОМАНОМ
ОЛЬГА САЛІВАН з чоловіком МИХАЙЛОМ
внуки — ОЛЕГ, БОРИС, ХРИСТИНА І ЛЯРИСА
сестрінки — ЛІДА КОЛОДЧИН з родиною
ОЛЕГ БУЧАЦЬКИЙ з родиною
Д-р ЮРІЙ БУЧАЦЬКИЙ з родиною
ОЛЕНА БУЧАЦЬКА
ІРИНА БОЙКО з родиною
МАРІЙКА МАРКОВСЬКА з родиною
РОСТИСЛАВА БРОВАР з родиною
Ближча і дальша родина в Америці й Україні

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на добродійні цілі.

Мистецький вечір „Дзвону" в Трою

Заходом Сестрицтва св. Покрови та 114-го Відділу СУА у Трою, Н.Й., 22-го травня ц.р. в залі Народного Дому відбувся мистецький вечір „Україна сьогочасна" українського культурно мистецького Товариства „Дзвін" у Ґлен Спею, Н.Й. Мистецька провідниця „Дзвону" Тамара Лихолай пригадала, що 121 рік тому (22-го травня 1861 року) Тарас Шевченко повернувся в Україну з Петербургу, але в домовині. Після панахиди в Києві похоронили його на Чернечій горі в Каневі.

Цей день відзначають у Києві як „Шевченківський день". Приходить багато молоді, складають квіти під пам'ятником Т.Шевченка, співають пісні, виголошують поеми на пошану Кобзаря України.

Совєтська влада завзято переслідує учасників, розганяє, арештовує, звільняє з праці за участь у цій Шевченківській маніфестації, бо вони домагаються, щоб Україна була українською, згідно з бажаннями Т.Шевченка

Щоб увести публіку в атмосферу совєтської дійсности—нечуваного лицемірства й забріханости,—як це виявляється в сатирі „Хамелеони", у вступі Євгенія Баран згадала про книгу французького подружжя Кігелян „Трясовиння червоного поїзду". Вони довго прожили в СССР, добре пізнали совєтське життя, московську імперію порівняли до поїзду, що комуністичним шляхом мчить до „обітованої землі" Маркса і Леніна.

Евфрозина Мартинець розповіла про цю книгу, де описується забріхану совєтську пропаганду, що промовчує голод, терор, розстріли, а натомість вихвалює „щасливе життя" в СССР. Коли поїзд „імперська Росія" зійшов з рейок, тоді червоний кочегар Ленін переіменував його на „Шлях до комунізму", але наказав вбити половину пасажирів, щоб облегшити поїзд.

Другий червоний кочегар Сталін наказав вбити половину пасажирів, щоб теж облегшити поїзд. Третій кочегар Хрущов наказав розібрати рейки ззаду, щоб не було вороття. Брежнєв наказав закрити вікна, щоб пасажири не бачили, що поїзд стоїть, бо нездатний їхати вперед. Так схарактеризували Кігеляни сучасну дійсність у СССР.

Сатира „Хамелеони" відображує конфлікт малярки Алли Горської із совєтською бюрократією. В розмові з поеткою-пристосуванкою, що визнає соцреалізм, малярка хоче провести свою ідею перебільшуванням, що їй вкінці вдається у двобою з жюрі, зложеного зі совєтської бюрократії. Її картину „соціялістична молодь на пляжі" жюрі спочатку засудило і відкинуло, але коли малярка прочитала видуманого листа від Хрущова з похвалами на її картину, то жюрі раптом змінило думку, як „хамелеони" та ентузіястично прийняло картину на виставку.

Дієві особи: предсідник жюрі—Я.Ґавур, малярка—Р.Ґавур, поетка—А.Плескун, члени жюрі—Е.Мартинець, А.Плескун, Т.Лихолай, М.Кер.

Є.Баран заповіла другу сатиру „Рапорт виконання соцпляну пошивальної майстерні 17-БІС". Директорка пошивальної майстерні поміняла два одяги, і так совєтською діялектикою „закляла в цапа" двох клієнтів, що вони погодилися прийняти не на них пошитий одяг. Майстерня виконала свій виробничий плян на 100 відсотків, але клієнти дістали нікудишні одяги, як це часто практикується в совдепії.

Дієві особи: директора—Т.Лихолай, два клієнти—А.Плескун і Я.Ґавур. Виконання ролей в обох сатирах було майже на професійному рівні, завдяки наполегливій праці колективу. Діяльоги виведені цікаво, вся гра відбулася без суфлера й була солідно підготована.

У третій частині була виведена „Декларація правди" шестидесятників. Квартет у складі: Р.Ґавур, Т.Лихолай А.Плескун і Е.Мартинець, при супроводі на бандурі Т. Лихолай, милозвучно проспівав „Думку", „Дівочі мрії" та вкінці „Виростеш ти, сину".

Є.Баран заповідала поеми В.Симоненка, що були сильним протестом проти лицемірства, забріханости й тиранії в СССР. Поему „Суд" виконала Е.Мартинець, „Монархи"—Р.Ґавур, „Злодій"—Є.Баран, „Думу про щастя"—А.Плескун. Вкінці відбулася збірна деклямація „Ґранітні обеліски" Сценічне оформлення—Е. Мартинець.

Всі точки програми залишили глибокі враження, їх оплескували довго, як доказ признання для всіх виконавців досі небаченої програми. Паніматка Мирослава Скасків подякувала гостям від Сестрицтва й СУА, вручила китицю квітів провідниці „Дзвону" Тамарі Лихолай та попросила проспівати лемківську пісню для переважно лемківської публіки. Квартет проспівав чудову лемківську пісню „Гаєм зелененьки", за що нагородили його довготривалими оплесками.

Вкінці парох Трою о. Б. Скасків подякував гостям з Ґлен Спей за чудовий мистецький вечір про трагедію поневоленої, але нескореної України. Він закликав ширити правду про совєтські забріханість і тиранію, що замість обіцяного „раю" принесла пекло. Присутні на залі глибоко переживали сумну дійсність в підсовєтській Україні та подякували гостям за їхній гостинний виступ.

Це вже друга мистецька програма „Дзвону" (першою була „Розстріляна Муза"). „Дзвін" приготовляє чергову актуальну програму на 40-ліття УПА. Своїми вдалими виступами „Дзвін" заслужив на повну підтримку нашого громадянства.

І.Д.

Пам'яті д-ра Лева Дубаса

З волі Всевишнього відійшов на 68-му році свого трудолюбного життя ще один із колишніх абсольвентів Української Академічної Гімназії у Львові, що здавав матуру 6-го червня 1931 року на філії УАГ.

Коли я нещодавно писав посмертну згадку про мого однокласника, абсольвента філії УАГ у 1931 році, св.п. інж. Юрія Артимишина (помер 1-го січня 1981 року в Ню Йорку), мені й на думку не прийшло, що через короткий час доведеться мені згадувати не злим, тихим словом св.п. Левка, з яким наша доля була пов'язана не лише впродовж восьмилітнього навчання у тій же клясі „Б" у філії УАГ, але й спільним місцем нашого народження у незабутньому для нас усіх Льва-городі, і спільною парафією св. П'ятниць, де нас христили наші батьки, з тією самою народною школою УПТ, „Рідна Школа" ім. Короля Данила у Львові, де нас вчили предобрі учителі з директором школи Денисом Снилником у проводі. Пов'язала нас доля і під час студій у Львівському університеті, згодом під час війни, у „врем'я люте, як вовчиця", в Україні, але оце вже добрих тридцять років на поселеннях у ЗСА.

Вміжчасі померли ще два інші наші однокласники, св.п. Володимир Війтович в Австралії й св.п. Олег Вальчик у Львові, так що нас залишили в живих на цьому суєтливому світі із двадцяти дев'ятьох матурантів у 1931 році, мабуть тільки сім, що проживають поза межами батьківщини.

Спочилий Лев Данило Дубас народився у Львові 15-го березня 1913 року. По закінченні народної школи ім. Короля Данила й філії УАГ у Львові, в академічному 1931-32 році він розпочав навчання на правничому факультеті Львівського державного університету ім. Івана Франка (тоді ще „Яна Казамира"), який закінчив у 1936 році з академічним званням маґістра прав. Працюючи у Львові, спершу адвокатським конципієнтом, а згодом самостійним адвокатом, він ніколи не цурався громадської праці. Був членом ОУН, провадив культурно-освітню працю серед мешканців передмістя Вулька та як колишній пластун, член 7-го юнацького куреня ім Льва Першого, по розв'язанні Пласту польською окупаційною владою у 1930 році, сповняв нелегкі функції виховника української молоді у літніх таборах Товариства Опіки над Українською Молоддю у Карпатах. Як здібний адвокат-оборонець, він виступав в останньому політичному процесі за існування „Речіпосполитової" проти членів ОУН Стасика і Цвігуна. Під час війни віддавав свої професійні послуги Українському Допомоговому Комітетові в Кракові й у Львові, маючи в цьому напрямі не абиякі успіхи. Доповнивши правничі студії у Карловому університеті в Празі, удостоївся черговим академічних ступенем доктора прав.

Після закінчення воєнних дій Л.Дубас разом з родиною поселився у таборі для „переміщених осіб" в Авгсбурзі. Тут він продовжував свою професійну й громадську діяльність, заступаючись за покривджених українських людей перед німецькими й американськими властями. За виготовлення й успішне завершення 700 апеляцій у справі вискринінґованих мешканців табору влючно з акторами українського театру під дирекцією Володимира Блавацького, малощо не попав до тюрми зі загрозою вивозу „на родіну".

У 1950 році разом з родиною він прибув до ЗСА. Поселившись в Клівленді, відкрив тут власне підприємство „нерухомого майна" та нотаріяльне б'юро, заробляючи на хліб насущний для себе й родини та в міру своїх спроможностей всіляко прислуговувся місцевій українській громаді.

Спочилий був одружений з Іриною Барнич, відомою укрінською спортсменкою і з того подружжя вони мали двох синів, яким дали високу освіту й виховали на добрих українських громадян. Проживаючи спочатку в Пармі, а згодом у багатій власній садибі в Брецисвіллі, Огайо, дарма що сам нездужав, опікувався хворим кузеном Іваном Дубасом і рідною сестрою Стефою в Україні. Брав активну участь у відзначенні сторіччя УАГ, жертвуючи чимало грошей на видання „Ювілейної Книги УАГ". Разом з іншими сумував над усіма неполадками довкуги цього видання.

Під час похоронів Покійного, що відбулися 22-го і 23-го грудня 1981 року в Пармі, Огайо, Спочилого прощав у вічну мандрівку його сусід і однокласник, інж. Ярослав Сидір.

Іван Р.Костюк

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЕМІЛІЯ ПОЛАТАЙКО СВИЩ, член УНС Відд. 96 Т-ва ім. св. Івана в Піттсбургу, Па., померла 4-го червня 1982 року на 67-му році життя. Нар. 12-го серпня 1914 року в Надвірній, Україна. Членом УНС стала в 1959 році. Залишила в смутку дочку Стефанію Стантон, сина Богдана, трьох внуків, сестру Марію і брата Василя. Похорон відбувся 7-го червня 1982 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Піттсбурзі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Микола Драпала, секр.

МАРІЯ В.КУЗЕМЧАК, член УНС Відд. 113-го ім св. Івана в Деррі, Па., померла 7-го червня 1982 року на 99-му році життя. Нар. 1882 року. Членом УНС стала в 1924 році. Залишила в смутку сина Юрія, дочок Катерину Девінго і Юлію Пламмер. Похорон відбувся 10-го червня 1982 р. на цвинтарі св. Йосифа в Деррі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван В.Ярчак, секр.

ПЕТРО ВАРҐАСОН, член УНС Відд. 271-го Т-ва ім. Івана Франка в Елмайрі, Н.Й., помер на 38-у році життя. Нар. 1944 року в Елмайрі, Н.Й. Членом УНС став 1978 року. Залишив у смутку батька, матір, брата та бабцю та дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Горсгедсі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Чопко, секр.

МАРІЯ ВІТРУК, член УНС Відд. 363-го Т-ва „Українські Козаки" в Олін, Н.Й., померла 10-го червня 1982 року на 91-му році життя. Нар. 23-го березня 1891 р. в Україні. Членом УНС стала 1930 року. Залишила в смутку сина Юрія, п'ятьох внуків і двох правнуків. Похорон відбувся 12-го червня 1982 року на „Мт Вю Семетері" в Олін, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Юрій А.Луцишин, секр

ІВАН СВИЩ, член УНС Відд. 96-го Т-ва св. Івана в Піттсбургу, Па., помер 29-го травня 1982 року на 83-му році життя. Нар. 2-го березня 1899 року в Надвірній, Україна. Членом УНС став в 1951 році. Залишив у смутку дочку Стефанію Стантон, сина Богдана і трьох внуків. Похорон відбувся 1-го червня 1982 року на цвинтарі св. Івана в Пітсбурзі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Микола Драпала, секр.

ІВАН ГУЦАЙЛЮК, член та секретар УНС Відд. 147-го ім. св. Михаїла в Аллентавні, Па., помер 25-го березня 1982 року на 62-му році життя. Нар. 11-го січня 1914 року в Аллентавні, Па. Членом УНС став у 1933 році. Залишив у смутку дружину Катерину, дочку Ірену, синів Івина і Йосифа, чотирьох внуків і двох братів Емілія і Євгена. Похорон відбувся 27-го березня 1982 року на цвинтарі Св. Марії у Вайтголл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Катерина Гуцайлюк, секр.

СЕЛЛІ НІМИЙ - ШУЛЬЦ, член УНС Відд. 192-го Т-ва Запорозька Січ в Геркімер, Н. Й., померла 28го травня 1982 р. на 64-му році життя. Нар. 1918 року в Пенсильванії. Членом УНС стала в 1936 році. Залишила у смутку мужа Нормана, синів Дональда і Кліфорда, дочку Юліяну Драк, маму Юлію, сестру Агафію Валасек, кузинку Олю, кілька племінників і племінниць. Похорон відбувся 3-го червня 1982 року на цвинтарі Св. Марії в Геркімер, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Яр. Сенишин, секр.

АНГЕЛИНА РІЙ, член УНС Відд. 368-го ім. Миколи Лисенка в Маямі, Фло., померла 3-го червня 1982 р. на 84-му році життя. Нар. 1898 року. Членом УНС стала 1949 року. Залишила в смутку одну доньку, чотири сестри та двох братів і ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 5-го червня 1982 року на цвинтарі „Флаглер Меморіял" у Маямі, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ
11-го ЛИПНЯ 1982 РОКУ

Нюарк, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 76-го Відділу відбудуться о год. 10:30 перед полуднем в українській католицькій школі при Санфорд Аве. і Айві вул. Проситься членів прийти, та вирівняти залеглі вкладки і відібрати чеки дивіденди. Найкраще платити вкладки чеками і посилати прямо до Відділу.

Юлія Демчук — фін.-секр.